

Limingan koulujen kiusaamisen vastainen malli

Koulukiusaaminen

- On systemaattista vallan tai voiman väärinkäyttöä, jolla pyritään aiheuttamaan mielipahaa tai äärimmillään fyysistä tai psyykkistä vahinkoa kiusatulle.
- On toistuvaa toiseen ihmiseen kohdistuvaa sanallista, eleellistä, henkistä tai fyysistä aggressiota.
- Kiusaamistavat voivat olla moninaisia.
- Koulumatkat ovat osa koulupäivää.
- Lapsella on aina oikeus psykologi- ja kuraattoripalveluihin sekä kouluterveydenhuoltoon. Näiden palvelujen asiantuntijat tarjoavat ohjausta myös huoltajalle.

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kiusaamisen-tunnistaminen-ja-puuttumisen-keinot>

Kiusaamistilanteessa - toimintaohje oppilaalle

Ole reilu kaveri: jos havaitset kiusaamista, osoita tukeasi kiusatulle esimerkiksi ottamalla yksin jäävä mukaan ryhmään.

Jos sinua kiusataan

- Sano, ettet pidä toisen toiminnasta ja pyydä kiusaajaa lopettamaan.
- Lähde pois tilanteesta.
- Ilmoita kiusaamisesta heti opettajalle, rehtorille tai jollekin toiselle koulun aikuiselle. Näin hän voi puuttua tilanteeseen.
- Kerro, mitä tilanteessa tapahtui ja ketä oli paikalla.
- Kerro asiasta myös vanhemmillesi.

Jos huomaat kiusaamista

- Puutu tilanteeseen, jos uskallat.
- Auta kiusattua.
- Pienet eleet, hymy ja tervehtiminen, voivat auttaa.
- Voit jutella kiusatulle tai lähestyä häntä some-kanavien kautta.
- Jätä kiusaaja huomiotta.
- Kerro asiasta aikuiselle mahdollisimman pian.
- Kerro, mitä tilanteessa tapahtui ja ketä oli paikalla.

Kerro aikuiselle myös, jos olet kohdannut kiusaamista verkossa. Säilytä mahdolliset todisteet, kuten some-, teksti- ja sähköpostiviestit.

Kiusaamistilanteessa - toimintaohje huoltajalle

- Ole kiinnostunut lapsesi koulupäivästä.
- Kiinnitä huomioita lapsesi tunnetiloissa tai käyttäytymisessä tapahtuviin muutoksiin.
- Rohkaise lasta kertomaan aikuiselle, mikäli hän kokee tai näkee kiusaamista.
- Kerro, ettet hyväksy kiusaamista.
- Muista hillitä omia tunteitasi. Hillitse omat tunteesi myös siinä tilanteessa, jos lapsesi on kiusaajan asemassa.
- Muistuta kiusatulle, ettei kiusaaminen ole hänen syytään.
- Ilmoita viipymättä koululle, jos havaitset tai saat tietoon lapsesi tai muihin lapsiin kohdistuvaa kiusaamista koulussa.
- Voit ilmoittaa myös vapaa-ajalla tapahtuneesta kiusaamisesta, jos arvioit että asialla on vaikutusta lapsen koulunkäyntiin. Ota asia puheeksi myös muiden tapahtumaan osallisten vanhempien kanssa.
- Mikäli lastasi kiusataan vapaa-ajalla, voit kertoa aiheesta koulun henkilökunnalle. Tieto voi olla tärkeä myös koulun näkökulmasta. Vastuu vapaa-ajan tilanteiden selvittämisestä ei kuitenkaan kuulu koulun henkilökunnalle.
- Seuraa kodin ja koulun välistä tiedottamista. Koulun henkilökunta ottaa sinuun yhteyttä epäilystä kiusaamisesta tai kiusaamistilanteista.
- Jos lastasi on kiusattu, ole hänen tukena. Rohkaise häntä kertomaan kokemuksistaan, kun asiaa käsitellään koulussa.
- Vaikka olet huolissasi lapsestasi, yritä ajatella miten asia ratkaistaisiin hyvin myös muiden mukana olleiden lasten näkökulmasta.
- Jos oma lapsesi on osallistunut kiusaamiseen, tue häntä asian käsittelyssä opettajien ja muiden tilanteessa mukana olleiden lasten kanssa.

Kiusaamistilanteessa - toimintaohje henkilökunnalle

VAIHE 1. Yksittäinen tapaus tai pieni erimielisyys, mikä vaatii ohjausta

- Keskustele oppilaiden kanssa.
- Kuule erikseen kaikkia osapuolia ja tarvittaessa myös sivustaseuraajia.
- Muista objektiivisuus. Älä asetu kenenkään oppilaan puolelle selvittäessäsi tapahtumia.
- Varmista, että näkemyksesi tapahtumien kulusta on yhtenevä oppilaiden kertoman kanssa.
- Ohjeista sopivampaan käyttäytymiseen.
- Ohjaa ja käytä tarvittaessa opiskeluhuoltopalveluja.
- Ilmoita kaikkien osapuolten huoltajille kiusaamisesta tai epäilyistä kiusaamisesta välittömästi tilanteen tultua ilmi. *Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 § 2 mom. 4-kohta ja Perusopetuslaki 29 § 3 ja 7 mom. (1267/2013) (163/2022).*
- Mahdollista anteeksipyyntö kiusaajalle ja huonosti käyttäytyneelle.
- Tee tarvittavat kirjaukset Wilmaan ja Kiva-mallin seulontalomakkeelle.

Kiusaamistilanteessa - toimintaohje henkilökunnalle

VAIHE 2 Yksittäinen tapaus, joka herättää huolta (vakavampi riitatilanne/ tilanteeseen liittyy väkivaltaa)

- Kuule oppilaita vaiheen 1 mukaisesti ja tiedota oppilaan opettajaa/luokanvalvojaa sekä huoltajaa.
- Kirjaa tapahtumat muistiin KiVa-lomakkeelle.
- Tee väkivallan uhasta tai väkivallasta ilmoitus ja toimita se mahdollisimman pian rehtorille/apulaisrehtorille. Vakavassa tapauksessa siirry vaiheeseen 4 (yhteydenotto poliisiin ja/tai sosiaalitoimeen). Jos olet epävarma, konsultoi asiasta nimettömästi esimiestä, koulupoliisia tai sosiaalitoimea.
- Mikäli tapaukseen liittyy pidempiaikaista kiusaamista, luokanopettaja/luokanvalvoja jatkaa selvittelyä/järjestää seurannan tai tekee KIVA-selvityspyynnön (vaihe 3).
- Jos sama oppilas on kiusaajana useammassa tapauksissa: tehdään lastensuojeluilmoitus viimeistään kolmannen kiusaamistapauksen jälkeen.

Kiusaamistilanteessa - KiVa-työskentely

VAIHE 3 KiVa-koulumenetelmän mukainen työskentely KiVa-opettajien toimesta.

- keskustelu kiusatun oppilaan kanssa
- keskustelu kiusaamiseen osallistuneiden oppilaiden kanssa (jokaisen kanssa erikseen)
- yhteiskeskustelu kiusaamiseen osallistuneiden oppilaiden kanssa
- kahden viikon kuluttua
 - seurantakeskustelu kiusatun oppilaan kanssa keskustelu kiusattua mahdollisesti auttavien oppilaiden kanssa
 - seurantakeskustelu kiusatun oppilaan kanssa
 - seurantakeskustelu kiusaajien kanssa
 - tarvittaessa yhteinen seurantakeskustelu kaikkien osapuolten kanssa

Seurantakeskustelujen jälkeen tiedotetaan kaikkien osapuolten huoltajia, että seurantakeskustelut on käyty.

Kiusaamisesta tai kiusaamisepäilystä ilmoitetaan aina huoltajalle.

Mikäli KiVa-ohjelman avulla ei pystytä lopettamaan koulukiusaamista, asia siirretään vaiheeseen 4.

Jos kiusaaminen jatkuu

VAIHE 4

Järjestetään verkstopalaveri kiusaajan, kiusatun, huoltajien, luokanopettajan/luokanvalvojan, rehtorin/apulaisrehtorin ja tarvittavan oppilashuollon henkilökunnan kanssa.

Palaverissa sovittavia jatkotoimenpiteitä voivat olla

- oppilashuollon tukitoimenpiteet
- rikosilmoitus ja yhteistyö koulupoliisin kanssa
- lastensuojeluilmoitus ja yhteistyö sosiaalitoimen kanssa

Viimeinen vaihtoehto on kiusaajan siirtyminen määräajaksi tai toistaiseksi toiseen luokkaan tai kouluun. Kaikki muut kiusaamisen lopettamiseen ja ehkäisemiseen liittyvät toimet on tehtävä koulussa ennen sitä.

Mikäli kiusaaminen johtaa kurinpito- tai puuttumiskeinoihin tai sillä on rikosoikeudellisia seuraamuksia, noudatetaan asianosaisten kuulemisessa ja huoltajille tiedottamisessa lainsäädännön edellyttämiä menettelytapoja.

Ilmoitus väkivallan uhasta, väkivallasta ja fyysisestä rajoittamisesta

Ilmoitus tehdään aina

- oppilaan väkivaltaisesta käytöksestä
- oppilaan toisen henkeen tai terveyteen kohdistamasta uhkauksesta
- oppilaan fyysisestä rajoittamisesta

Oppilaiden väliset ja henkilökuntaan kohdistuvat ilmoitukset tehdään lomakkeella. Oppilaan henkilökuntaan kohdistamat tilanteet ilmoitetaan lisäksi WPro -järjestelmään.

Huoltajaa tiedotetaan hänen lapsestaan tehdystä ilmoituksesta.

Ilmoitukset käsitellään opiskeluhuoltoryhmässä, jossa sovitaan jatkotoimenpiteistä.

Kiitos.

